

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Рекомендовано до видання вченою радою
факультету менеджменту і економіки
Харківського національного аграрного
університету ім. В.В. Докучаєва
(протокол № 6 від 19 грудня 2018 р.)

СТРАТЕГІЧНА ІННОВАТИКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних, семінарських занять
і самостійної роботи здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня
спеціальності 073 «Менеджмент»

Харків – 2019

УДК 330.341.1(075.8)

Г97

Укладач: **О.І. Гуторов**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування

Рецензенти:

Л.І. Михайлова, завідувач кафедри менеджменту зовнішньо-економічної діяльності та євроінтеграції Сумського національного аграрного університету, заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор;

В.М. Петров, професор кафедри маркетингу, підприємництва та організації виробництва Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, кандидат економічних наук, професор університету

Г97 Стратегічна інноватика: метод. вказівки до практик., семінар. занять і самоств. роботи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спец. 073 «Менеджмент» / укладач О.І. Гуторов. – Харків: ХНАУ, 2019. – 39 с.

Наведено спеціально розроблені навчальні завдання, плани семінарських занять, перелік запитань для здійснення здобувачами самоконтролю за ступенем засвоєння ними теоретичного й методичного матеріалу, а також список рекомендованої літератури і тестових завдань для поточного контролю знань.

Розраховано на здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 073 «Менеджмент».

УДК 330.341.1(075.8)

© Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 2019

ВСТУП

Економічна категорія «інновація» означає нововведення, тобто реалізований на ринку результат діяльності зі створення нового продукту або нової технології. Сьогодні, у XXI ст., великого значення набуває механізм управління створенням і впровадженням інновацій на ринку, тобто інноваційний менеджмент.

Інноваційний менеджмент став найбільш ефективним методом механізму ринкового господарювання. Хоча вважається, що в нашій державі уже функціонує ринкова економіка, але фактично і донині існує транзитивна, тобто перехідна економіка, коли відбувається перехід від адміністративно-командного управління до гнучкої ринкової системи управління господарським процесом. Інновація торкається всіх сфер господарської діяльності.

У сучасному діловому світі більше ніж коли-небудь у попередні епохи, єдиним постійним фактором успіху є зміни, нововведення. І завжди є організації, які дієво, ефективно правлять змінами, інноваціями, постійно пристосовуючи до них свої функціональні служби управління, стратегії, системи, продукцію та культуру, щоб пережити потрясіння та обернути собі на користь обставини, які на перший погляд, підривають конкурентоспроможність. У світогосподарських зв'язках до нині Україна зберігає значення постачальника сировини й ринку збуту для країн Заходу. Технологічний розвиток вітчизняної промисловості дедалі більшою мірою починає залежати від інтелектуальної продукції інших країн. Обладнання, машини, технологічний досвід, “ноу-хау” дедалі частіше купують у більш розвинених державах. Однак країна, концепція управління якої спирається на імпорту техніку й технологію, незмінно опиняється в залежному становищі від промислово розвинених країн. Таким чином, консервація технічної відсталості викликає й економічну відсталість держави.

Разом із тим характерною рисою сучасності є інтенсивне зростання інноваційної активності на міжнародному рівні: збільшуються державні витрати на науково-дослідні розробки, змінюються системи освіти і професійної підготовки спеціалістів, створюються нові наукомісткі галузі виробництва, формуються національні інноваційні системи. Таким чином, інноваційні процеси охоплюють усі зміни, що відбуваються внаслідок людської діяльності. Тому управлінського мислення на запровадження інноваційної моделі розвитку національної економіки є важливими та необхідними для майбутніх фахівців, менеджерів різних рівнів управління.

Стратегічна інноватика – це підсистема загального менеджменту, завданням якої є ефективне управління процесом розроблення, впровадження, виробництва та комерціалізації інновації з узгодженням відповідних управлінських рішень із системою операційного, маркетингового, фінансового й кадрового менеджменту.

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічна інноватика» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань про інноваційну діяльність на підприємствах, розкриття сутності безпосередньо інноваційного підприємництва, визначення ролі інтелектуальної власності як основи інновацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегічна інноватика» є теоретична підготовка здобувачів вищої освіти з питань: освоєння теоретичних

основ розвитку і регулювання інноваційної діяльності, вивчення особливостей забезпечення життєздатності підприємств в умовах внутрішньої і зовнішньої конкуренції; розробка і послідовна реалізація програм розвитку підприємств; уміння йти на ризик у розумних межах і спроможність нівелювати вплив ризикових ситуацій на фінансове становище підприємств, механізм управління науково-технічним прогресом; впровадження нововведень (інновацій) як основи економічного росту, підвищення конкурентоздатності організацій і економіки в цілому.

Дисципліна «Стратегічна інноватика» орієнтована на формування в здобувачів вищої освіти таких компетенцій: розуміння сутності інновацій та особливостей інноваційних процесів; розуміння значення розвитку національних інноваційних систем як основного чинника підвищення конкурентоспроможності національних економік; розуміння політики України в галузі науки і підтримки ключових технологій; формування розуміння ролі інновацій як основного фактора створення вартості підприємств; знання теоретичних основ, моделей і методів інноваційного менеджменту і маркетингу; знання правових основ інтелектуальної власності; уміння проводити аналіз можливостей застосування інновації, бар'єрів і ризиків на шляху комерціалізації інноваційної розробки; уміння знаходити, відбирати і узагальнювати інформацію необхідну для аналізу; уміння формувати стратегію комерціалізації інновації; уміння оцінювати і обґрунтовувати вибір потенційних інструментів фінансування інноваційних розробок; уміння просувати розробку на ринок; володіння методами проектного управління.

Для засвоєння матеріалу навчальної дисципліни «Стратегічна інноватика» заплановано такі види занять: лекції, семінарські заняття, самостійна, практична робота здобувачів над матеріалом лекцій, навчальною та спеціальною літературою.

При вивченні дисципліни «Стратегічна інноватика» здобувач має ознайомитися з програмою дисципліни, її структурою, формою та методами навчання, видами та методами контролю знань.

1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Система оцінювання знань та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань здобувачів проводиться у таких формах:

1. Оцінювання роботи здобувачів у процесі семінарських занять;
2. Оцінювання роботи здобувачів під час проведення практичних занять;
3. Проведення проміжного контролю;
4. Проведення підсумкового іспиту.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність і результативність роботи здобувача протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- проходження проміжного контролю;
- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії;
- уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

Під час оцінювання виконаних практичних завдань увага приділяється їх якості, самостійності й своєчасності здачі викладачу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка знижується.

Проміжний контроль проводиться два рази за семестр. Під час проведення поточного контролю визначається рівень знань здобувачів із теоретичних питань навчальної дисципліни.

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі екзамену у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Семестровий екзамен – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзамену є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання

накопичених знань, уміння сформувавши своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90–100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (75–89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60–74 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Здобувач **не допускається** до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) упродовж семестру в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У визначені терміни студент добирає залікові бали.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль №1. Стратегічне управління інноваціями: суть і особливості організації

Тема 1. Інноватика та її застосування в стратегічному управлінні підприємством

Інноватика як наука про управління інноваційними процесами на підприємстві. Вплив зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність підприємства. Різновиди інноваційних стратегій.

Тема 2. Стратегічне планування інновацій у системі планів підприємства

Планування інновацій на підприємстві. Продуктово-тематичне планування інновацій. Оперативно-календарне планування інновацій.

Тема 3. Маркетингові аспекти стратегічного управління інноваціями

Маркетинговий підхід до стратегічного планування інноваційної діяльності. Маркетингові стратегії інноваційних товарів.

Тема 4. Мотивація персоналу і подолання його протидії нововведенням

Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми й методи стимулювання інноваційної діяльності в організації. Системи стимулювання вищого менеджменту.

Модуль № 2. Реалізація стратегічного управління інноваційною діяльністю

Тема 5. Інноваційний проект як форма реалізації стратегічних альтернатив

Інноваційний проект: поняття та основні види. Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне, інформаційне забезпечення інноваційного проекту.

Тема 6. Нормування ресурсів і нормування праці в інноваційній діяльності підприємства

Нормування праці у сфері інноваційної діяльності. Нормування обігових коштів. Сутність збутових витрат і методи їхнього формування в умовах інноваційної діяльності.

Тема 7. Фактори корпоративної культури і ефективність діяльності підприємства

Взаємозв'язок корпоративної культури, факторів і наслідків їх дії. Класифікація факторів, які впливають на формування корпоративної культури. Корпоративна культура як стратегічний інструмент підвищення ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Тема 8. Стратегії та особливості інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки

Специфіка і напрями інноваційної діяльності в аграрному секторі. Роль аграрної науки в інноваційному розвитку економіки. Перспективні напрями активізації інноваційної діяльності в аграрному секторі України.

3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Сутність понять у галузі управління інноваціями

1. Сутність поняття «інновація».
2. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції.
3. Класифікація інновацій.
4. Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю.
5. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями.
6. Інновації у теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Рекомендована література: 8, 16, 19, 28, 31, 34, 43, 55, 60, 61, 69.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

1. Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність».
2. Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності.
3. Етапи інноваційного процесу на рівні організації.
4. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації.
5. Учасники інноваційної діяльності.
6. Завдання управління інноваційною діяльністю.
7. Технологія управління інноваціями.
8. Сфера інноваційної діяльності.
9. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Рекомендована література: 16, 19, 26, 28, 34, 43, 49, 61, 69, 70.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

1. Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів.
2. Інновації як фактор економічного зростання.
3. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України.
4. Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності.
5. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів.
6. Методи державної підтримки інноваційної діяльності.
7. Національна інноваційна система.
8. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні.
9. Особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах.

Рекомендована література: 7, 8, 11, 14, 16, 38, 53, 55, 69.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

1. Принципи організації інноваційних процесів.
2. Види наукових, проектних та інноваційних організацій.
3. Роль академічного та освітянського секторів.
4. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій».
5. Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів.
6. Організація впровадження й трансферу наукових інновацій.
7. Малий інноваційний бізнес.
8. Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.
9. Науково-технічне співробітництво.
10. Форми інтеграції науки й виробництва.
11. Види виробничої та технологічної кооперації.

Рекомендована література: 12, 13, 16, 22, 24, 27, 28, 30, 34, 41, 46, 50, 53, 56, 64.

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

1. Стратегічне управління інноваційним розвитком організації.
2. Стратегія нововведень і їхня класифікація.
3. Взаємозумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації.
4. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень.
5. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій.
6. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації.
7. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.
8. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності.
9. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності.
10. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Рекомендована література: 16, 26, 28, 34, 60, 68.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

1. Інноваційний проект: поняття та основні види.
2. Життєвий цикл інноваційного проекту.
3. Фінансування інноваційного проекту.
4. Управління реалізацією інноваційних проектів.

5. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту.
6. Створення та використання різних організаційних форм проектного управління.
7. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту.
8. Управління проектними ризиками.
9. Класифікація ризиків.
10. Кількісна оцінка ризиків.
11. Методи аналізу невизначеності та ризику.
12. Методи управління ризиками.

Рекомендована література: 16, 26, 28, 29, 33, 41, 48.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

1. Ефективність інноваційної діяльності.
2. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність.
3. Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту.
4. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів.
5. Методи оцінки інноваційних проектів.

Рекомендована література: 16, 26, 28, 29, 33, 41, 48.

Тема 8. Стратегії та особливості інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки

1. Зміст та види стратегій інноваційного розвитку
2. Специфіка й напрями інноваційної діяльності в аграрному секторі
3. Роль аграрної науки в інноваційному розвитку економіки
4. Стан і перспективи розвитку НААН України
5. Перспективні напрями активізації інноваційної діяльності в аграрному секторі України

Рекомендована література: 6, 32, 35, 39, 40, 57, 58, 63, 67, 70.

4. САМОСТІЙНА РОБОТА НАД ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Стратегічна інноватика» є самостійна робота аспірантів із вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані аспірантам:

1. Підготовка індивідуального науково-дослідного завдання
2. Вивчення лекційного матеріалу
3. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури
4. Вивчення основних термінів і понять за темами дисципліни
5. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

В умовах кредитно-модульної системи навчання, самостійна робота є основним засобом засвоєння аспірантами навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових видів навчальної діяльності.

При вивченні курсу «Стратегічна інноватика» на самостійну роботу відведено 120 год. (67 % академічного часу), і цей час має бути використаний для самостійного поглибленого вивчення окремих тем курсу. Одним з елементів самостійної роботи є виконання та захист ІНДЗ.

Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності аспіранта, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного аспіранта.

Перелік питань для самостійного опрацювання дисципліни

Тема 1. Сутність понять у галузі управління інноваціями

1. Розкрийте етимологію терміну «інновації».
2. Як взаємопов'язані категорії «інновація», «новація», «нововведення»?
3. Наведіть сучасну класифікацію інновацій за основними ознаками.
4. Розкрийте сутність інноваційного процесу.
5. Дайте визначення процесу управління інноваціями.
6. Сутність і завдання стратегічного управління інноваціями.
7. Складові оперативного управління інноваціями.
8. Становлення теорії інноватики у XVII ст.
9. Теорія циклічних економічних криз Карла Маркса.
10. Теорія довгих хвиль М.Д. Кондратьєва.
11. Концепція циклічного розвитку Й. Шумпетера.
12. Основні положення теорії Г. Менша
13. Особливості інноваційної концепції циклічного економічного розвитку Д. Львова і С. Глазьева.
14. Теорія інноваційної економіки і підприємницького суспільства П. Друкера.
15. Сутність техно-соціо-економічної парадигми.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

1. Поняття «інноваційна діяльність».
2. Сутність і види інноваційного процесу.
3. Сутність дифузії інновацій.
4. Етапи інноваційного процесу на макрорівні.
5. Етапи інноваційного процесу в організації.
6. Модель інноваційного процесу в організації.
7. Поняття трансферу технологій.
8. Технологія управління інноваціями.
9. Джерела інноваційних можливостей за П. Друкером.
10. Раціональний та інтуїтивний підхід до прийняття рішень в управлінні інноваціями.
11. Поняття й характеристика складових інноваційної інфраструктури.
12. Право інтелектуальної власності. Що належить до об'єктів інтелектуальної власності?
13. Назвіть умови перетворення нової ідеї, винаходу на новацію.
14. Поняття й характеристика ринку чистої конкуренції нововведень.
15. Джерела фінансування комерціалізації новинки та її дифузії.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

1. Сутність і принципи державної інноваційної політики.
2. Повноваження Верховної Ради України та місцевих рад у регулюванні інноваційних процесів.
3. Повноваження Кабінету міністрів та спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності.
4. Види державної фінансової підтримки інноваційної діяльності.
5. Поняття та елементи Національної інноваційної системи.
6. Сутність Євроатлантичної моделі інноваційного розвитку.
7. Східноазійська модель інноваційного розвитку.
8. Альтернативна модель інноваційного розвитку.
9. Модель «потрійної спіралі» інноваційного розвитку.
10. У чому полягає роль держави в розвитку науково технічного прогресу та інноваційної діяльності?
11. Дайте визначення державної інноваційної політики, розкрийте її сутність.
12. Назвіть основні принципи інноваційної політики й умови їх реалізації.
13. Назвіть основні напрями державного регулювання інноваційної діяльності.
14. Розкрийте сутність форм і методів реалізації інноваційної політики.
15. На яких принципах базується державне регулювання міжнародного співробітництва у сфері інновацій?

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

1. Сутність організації інноваційного процесу.
2. Типи організаційних структур інноваційної діяльності.

3. Види ринкових суб'єктів за часом залучення до інноваційного процесу та підходом до вибору інновацій.
4. Венчурний (ризиковий) бізнес.
5. Роль академічного сектора у формуванні інноваційної системи.
6. Джерела інформації для інноваційної діяльності.
7. Сутність комерційного та некомерційного трансферу.
8. Особливості та різновиди малих інноваційних підприємств.
9. Фактори, що можуть перешкоджати й сприяти розвитку малих інноваційних фірм.
10. Сутність, мета й особливості роботи технопарків.
11. Сутність і особливості функціонування технополісу.
12. Сутність і призначення фірм-інкубаторів.
13. Стратегічні альянси як різновид міжфірмової кооперації у галузях високих технологій.
14. Міжнародні дослідницькі інститути, науково-технічні альянси, консорціуми, спільні підприємства як організаційні форми міжнародної кооперації.
15. Венчурне підприємництво: сутність, переваги й недоліки.

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

1. Сутність і види інноваційних стратегій.
2. Послідовність етапів розроблення інноваційної стратегії.
3. Сутність та складові інноваційної політики організації.
4. Завдання тактичного планування інноваційної діяльності.
5. Продуктово-тематичне планування інновацій: сутність та етапи.
6. Мета й заходи планування організаційно-технічного розвитку підприємства.
7. Мета й напрями техніко-економічного планування інноваційної діяльності.
8. Сутність і методи оперативно-календарного планування інноваційної діяльності.
9. Організаційні форми реалізації інновацій у межах імітаційної стратегії.
10. Організаційні форми реалізації інновацій у межах захисної або традиційної стратегії.
11. Організаційні форми реалізації інновацій у межах наступальної стратегії.
12. Сутність концепції партисипативного управління персоналом.
13. Сутність і складові мотиваційного механізму інноваційної діяльності.
14. Форми й методи стимулювання інноваційної діяльності в організації.
15. Сутність і складові стандартного стимулюючого контракту топ-менеджера компанії.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

1. Сутність і різновиди інноваційних проектів.
2. Управління інноваційним проектом.

3. Сутність та етапи життєвого циклу проекту.
4. Характеристика учасників інноваційного проекту.
5. Етапи й джерела фінансування інноваційних проектів.
6. Варіанти організаційно-структурного розв'язання завдань управління проектами.
7. Методи планування реалізації інноваційних проектів.
8. Сутність інноваційних ризиків.
9. Контролювання інноваційного проекту : стадії та їх зміст.
10. Варіанти організаційно-структурного розв'язання завдань управління проектами.
11. Розкрийте етапи процесу завершення проекту.
12. Які вимоги висуваються до проведення експлуатаційних випробувань?
13. Що розуміється під ризиком в інноваційній діяльності?
14. Різновиди інноваційних ризиків.
15. Алгоритм та методи кількісного аналізу ризику.
16. Метод Монте-Карло.
17. Метод використання дерева рішень й імовірнісного підходу.
18. Метод оцінки фінансової стійкості чи оцінки доцільності витрат.
19. Метод експертних оцінок.
20. Метод аналізу чутливості проекту.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

1. Сутність ефективності інноваційних проектів.
2. Види ефективності інноваційних проектів
3. Критерії оцінки результатів інновацій.
4. Яким критеріям повинні відповідати науково-технічні результати інноваційної діяльності?
5. Показники економічної ефективності інноваційного проекту.
6. Комерційна та бюджетна ефективність інноваційного проекту.
7. Що показує та як розраховується показник «строк окупності інвестиції в інноваційний проект»?
8. Соціальні цілі інноваційних проектів.
9. Метод відбору інноваційних проектів за допомогою переліку критеріїв.
10. Бальний метод оцінки проекту.

Тема 8. Стратегії та особливості інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки

1. Що Ви розумієте під терміном «стратегія»?
2. Чому необхідно визначати стратегію? З яких елементів складається стратегія?
3. Дайте порівняльну характеристику рівнів стратегії.
4. У якій послідовності здійснюється процес формулювання стратегії?

5. Що таке місія організації? Як її визначають? Наведіть приклади місії організації.
6. Як можна класифікувати загальнокорпоративні стратегії?
7. З якою метою в процесі стратегічного планування здійснюється аналіз зовнішнього середовища та внутрішніх можливостей організації?
8. У чому полягає сутність: методу «пакетного менеджменту», моделі життєвого циклу, нової матриці BCG як методів вибору загальнокорпоративної стратегії?
9. Як Ви розумієте сутність стратегії контролю над витратами?
10. За яких умов організація обирає стратегію диференціації?
11. Чим обумовлений вибір організацією стратегії фокусування?
12. Чим відрізняються політика, стандартні операційні процедури і правила?
13. Що Ви розумієте під процесом «оптимізація мети»?
14. Що визначає вибір організацією стратегії контролю над витратами?
15. З якими ризиками пов'язаний вибір стратегії диференціації?
16. Основні напрями інноваційного розвитку галузей рослинництва й тваринництва на підприємствах України.
17. Шляхи та заходи формування інноваційної інфраструктури.
18. Класифікація типів інновацій у сільському господарстві.
19. Фактори, що стримують розвиток інноваційних процесів у сільському господарстві.
20. Організаційні форми поєднання виробництва й науки в аграрній сфері.
21. Роль аграрної науки в інноваційному розвитку економіки.
22. Пріоритетні напрями технологічного оновлення та розвитку агропромислового комплексу.
23. Науковий парк: сутність та основні функції.
24. Сутність технологічної платформи «Агротехнополіс».
25. Умови створення та очікувані результати від реалізації платформи «Агротехнополіс».

5. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА НАД ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи аспіранта навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу.

Мета ІНДЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань аспіранта з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських та практичних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура ІНДЗ:

- вступ – зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – указуються і коротко характеризуються методи роботи;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 20 сторінок.

Теми ІНДЗ:

1. Інноваційні теорії та їх застосування в сучасній інноваційній діяльності.
2. Теорія «довгих хвиль» в економіці Миколи Кондратьєва.
3. Концепція циклічного розвитку економіки Й. Шумпетера.
4. Інновація як джерело сучасного економічного зростання країн.
5. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності сучасних організацій.
6. Ознаки поняття “інноваційна економіка”.
7. Різновиди інновацій та їх особливості.
8. Причини нерівномірності інноваційної активності в умовах ринкової економіки.
9. Система кодування інновацій.
10. Розподіл інновацій за типом новизни для ринку.
11. Специфіка вивчення попиту на інновації в Україні.
12. Сутність поняття “інноваційний потенціал”.
13. Структурний аналіз попиту на інновації.
14. Державна інноваційно-інвестиційна політика України.
15. Формування науково-технічної політики на підприємстві.

16. Напрями вибору інноваційної політики підприємства.
17. Управління персоналом у наукових організаціях.
18. Планування інноваційної діяльності.
19. Поняття “кластеру” в інноваціях.
20. Вибір оптимального режиму роботи в науковій організації.
21. Методи проектування організаційних структур інноваційних формувань.
22. Венчурні інноваційні організації.
23. Лідерство в інноваційних організаціях.
24. Функціонування технопарків у світі.
25. Особливості інтеграції науки та виробництва в Україні.
26. Особливості міжнародного фінансування інновацій.
27. Специфіка систем фінансування інновацій в Україні.
28. Роль грантів у фінансуванні інноваційної діяльності.
29. Поняття “авторське право” та “промислова власність”.
30. Специфіка захисту авторського права в Україні.
31. Специфіка ефективності інновацій у венчурних організаціях.
32. Управління інноваційним проектом.
33. Оцінка ефективності інноваційних проектів.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за відповідним графіком у формі індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Індивідуально-консультативна робота за теоретичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій – запитання-відповіді стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни;
- 2) групових консультацій – розгляду типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів і методик у виробничу практику.

Індивідуально-консультативна робота за практичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій – завдань, стосовно яких виникли запитання;
- 2) групових консультацій – розгляду практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення.

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

- 1) індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;
- 2) підготовки рефератів для виступу на науковому семінарі;
- 3) підготовки рефератів для виступу на науковій конференції.

6. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів.
2. Цілі і напрямки інноваційної діяльності підприємства.
3. Вплив інноваційних процесів на розвиток виробництва.
4. Сутність, об'єкти й суб'єкти інноваційної діяльності.
5. Етапи, стадії й моделі інноваційного процесу.
6. Класифікації інновацій.
7. Життєвий цикл інновацій.
8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них.
9. Умови виникнення попиту на інновації.
10. Планування й організація створення нового товару.
11. Види попиту на інновацію й чинники, що впливають на нього.
12. Інноваційна політика підприємства.
13. Сутність і завдання інноваційної політики підприємства.
14. Принципи формування інноваційної політики підприємства.
15. Складові інноваційної політики підприємства.
16. Інноваційна політика підприємства і методичні принципи її формування.
17. Загальна характеристика й місце інноваційної політики в загальній стратегії підприємства.
18. Складові елементи й чинники впливу на формування інноваційної політики.
19. Інноваційний потенціал підприємства як основа й результат його інноваційної політики.
20. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства.
21. Оновлення продукції й оцінювання ринкових і виробничих можливостей створення нової продукції. Функціонально-економічне обґрунтування оновлення асортименту продукції.
22. Техніка й технологія як складові техніко-технологічної бази підприємства.
23. Технічний розвиток і показники технічного рівня підприємства.
24. Відтворення і вдосконалення техніко-технологічної бази підприємства.
25. Система управління інноваційними процесами. Інноваційна діяльність як об'єкт управління. Стратегічне планування інноваційної діяльності.
26. Оперативне управління інноваційною діяльністю.
27. Організаційні структури управління інноваційною діяльністю.
28. Інноваційна стратегія фірми і менеджмент інновацій, їх суть і взаємозв'язок із загальною стратегією розвитку.
29. Регулювання та стимулювання інноваційної діяльності на рівні підприємства. Форми й методи її організації.
30. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій.
31. Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності.
32. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.
33. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємництва .
34. Організаційні форми інтеграції науки й виробництва.
35. Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах.
36. Фінансування інноваційних процесів.

37. Завдання системи фінансування інноваційної діяльності.
38. Види й джерела фінансування інноваційної діяльності.
39. Обґрунтування джерел фінансування інноваційної діяльності.
40. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом.
41. Форми та особливості лізингового фінансування інноваційної діяльності.
42. Моніторинг інновацій.
43. Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства.
44. Моніторинг інновацій і формування інноваційної політики .
45. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності фірми.
46. Принципи оцінювання й показники ефективності інноваційної діяльності .
47. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів.
48. Інноваційний проект як об'єкт інвестування.
49. Оцінювання економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат.
50. Оцінювання ефективності придбання й продажу ліцензій.
51. Оцінювання соціальної ефективності інноваційної діяльності.
52. Особливості ціноутворення на наукомістку й науково-технічну продукцію.
53. Шляхи підвищення ефективності інноваційної діяльності.
54. Державне регулювання інноваційної діяльності.
55. Сутність і завдання державної інноваційної політики.
56. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності .
57. Макроекономічне регулювання інноваційної діяльності і державна інноваційна політика.
58. Вітчизняний досвід підтримки інноваційної діяльності .
59. Зарубіжний досвід підтримки інноваційного розвитку.
60. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності .
61. Передавання права на об'єкти промислової власності.
62. Моніторинг інновацій в органах державного управління.
63. Поняття інтелектуальної власності та процес забезпечення державного захисту інтелектуальної власності. Основні типи захисту: патент, авторське право, товарний знак.
64. Інноваційні теорії та їх застосування в сучасній інноваційній діяльності.
65. Інновація як джерело сучасного економічного зростання.
66. Ознаки поняття “інноваційна економіка”.
67. Поняття продуктових та процесних інновацій.
68. Причини нерівномірності інноваційної активності в умовах ринкової економіки.
69. Система кодування інновацій.
70. Розподіл інновацій за типом новизни для ринку.
71. Специфіка вивчення попиту на інновації в Україні.
72. Сутність поняття “інноваційний потенціал”.
73. Структурний аналіз попиту на інновації.
74. Державна інноваційно-інвестиційна політика України.
75. Формування науково-технічної політики на підприємстві.

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Тема 1. Сутність понять у галузі управління інноваціями

1. Як визначається термін «інновація» у Законі України «Про інноваційну діяльність»?

- а) ідея, яка доведена до практичного застосування у ринкових умовах;
- б) сукупність прогресивних знань і навичок, застосовуваних у техніці, технології, організації виробництва, які на інших об'єктах дають ефект;
- в) новостворені (застосовані) і (або) удосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери;
- г) розроблення нового продукту, аналог якому відсутній в Україні.

2. Хто першим ввів термін «інновації» в економічну теорію?

- а) Ф. Кене;
- б) А. Файоль;
- в) Й. Шумпетер;
- г) К. Маркс.

3. Класифікація інновацій за ступенем новизни передбачає їх поділ на:

- а) базові, поліпшувальні та псевдоінновації;
- б) технологічні, продуктові, організаційно-управлінські, економічні, соціальні, юридичні;
- в) одиничні, дифузні;
- г) заміщуючі, скасовуючі, поворотні, відкриваючі, ретровведення.

4. Що належить до об'єктів інноваційної діяльності?

- а) інноваційні програми й проекти, нові знання та інтелектуальні продукти;
- б) традиційні функціональні науково-технічні відділи;
- в) тимчасові науково-виробничі колективи;
- г) інвестиційні фонди.

5. Період між появою новації і її впровадженням називають...

- а) термін окупності інновації;
- б) життєвим терміном інновації;
- в) інноваційним лагом;
- г) періодом комерціалізації інновації.

6. Яку кількість груп інновацій уключала перша класифікація інновацій, розроблена Й. Шумпетером?

- а) 8;
- б) 4;
- в) 5;
- г) 3.

7. На які типи інновацій поширюються чинні міжнародні норми збирання даних про інновації?

- а) продуктові інновації, інновації процесу, ринкові інновації
- б) продуктові, процесні, маркетингові, організаційні;
- в) базові, поліпшувальні та псевдоінновації;
- г) технологічні, продуктові, організаційно-управлінські, економічні, соціальні, юридичні.

8. Управління інноваційною діяльністю охоплює:

- а) планування інноваційної діяльності;
- б) організування інноваційної діяльності;
- в) стимулювання інноваційної діяльності;
- г) усі відповіді правильні.

9. Прогнозуванні глобальних змін в економічній ситуації та пошуку і реалізації масштабних інноваційних проектів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування й розвитку організації у тривалій перспективі – це...

- а) оперативне управління інноваційною діяльністю;
- б) стратегічне управління інноваційною діяльністю;
- в) бізнес-планування інноваційної діяльності;
- г) інвестиційно-інноваційне проектування.

10. Хто з учених став автором теорії довгих хвиль в економіці?

- а) Микола Кондратьєв;
- б) Михайло Туган-Барановський;
- в) Саймон-Сміт Кузнець;
- г) Герхард Менш.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

1. Дайте розгорнуте визначення поняття «інноваційний процес»:

- а) паралельно-послідовне здійснення науково-дослідної, інноваційної, господарчої діяльності на основі маркетингових досліджень;
- б) процес перетворення наукового знання на інновацію, яка задовольняє нові суспільні потреби; послідовний ланцюг дій, що охоплює всі стадії створення новинки і впровадження у практику;
- в) процес фінансування та інвестування розробки, розповсюдження нового типу продукції чи послуг;
- г) процес створення нової продукції (послуг).

2. Як визначається термін «інноваційна діяльність» у Законі України «Про інноваційну діяльність»?

- а) діяльність, що спрямована на використання й комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг;
- б) нововведення;
- в) інвестиції, новації;

г) діяльність, що спрямована на комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок.

3. Інноваційний процес, який передбачає створення й використання нововведення у рамках однієї організації, називається:

- а) простий внутрішньоорганізаційний інноваційний процес;
- б) простий міжорганізаційний інноваційний процес;
- в) розширений інноваційний процес;
- г) дифузія інновацій.

4. Дослідження, спрямовані на вивчення теоретичних засад процесів чи явищ, називаються:

- а) фундаментальні дослідження;
- б) прикладні дослідження;
- в) відкриття;
- г) винаходи.

5. Який рівень ризику характерний для етапу інноваційного процесу «фундаментальні дослідження»?

- а) дуже високий;
- б) високий;
- в) середній;
- г) низький.

6. Передавання суб'єктам, які не є авторами технологічних новацій, права на їх використання через продаж ліцензій, надання інжинірингових послуг це

- а) трансфер технологій;
- б) комерціалізація інновацій;
- в) планування інновацій;
- г) маркетинг інновацій.

7. Сукупність способів впливу суб'єктів управління на учасників інноваційного процесу з метою спонукання їх до створення й реалізації інновацій – це...

- а) трансфер технологій;
- б) технологія управління інноваціями;
- в) дифузія інновацій;
- г) стимулювання інновацій.

8. Підхід у прийнятті управлінських рішень, що ґрунтується на осяянні, не пояснюваному відчутті того, що рішення, яке спало на думку, є єдино правильним, має назву...

- а) інтуїтивний;
- б) раціональний;
- в) випадковий;
- г) тимчасовий.

9. За Пітером Друкером джерелами інноваційних можливостей є:

- а) несподівані події для фірми чи галузі;
- б) невідповідність реальності уявленням про неї;
- в) потреба технологічного процесу;
- г) усі відповіді правильні.

10. Джерелами фінансування комерціалізації новинки та її дифузії, як правило, є:

- а) державний бюджет;
- б) кошти замовників;
- в) власні кошти підприємницьких структур, кредити, кошти фірм-партнерів;
- г) кошти технопарків.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

1. Що належить до повноважень Кабінету Міністрів України у сфері інноваційної діяльності, які визначені в Законі України «Про інноваційну діяльність»?

- а) здійснення державного управління та забезпечення реалізації державної політики у сфері інноваційної діяльності;
- б) відпрацювання нових знань, відстеження змін сприйняття й потреб ринку;
- в) проведення конкурсних відборів інноваційних проектів;
- г) затвердження державної інноваційної політики.

2. Сфера інноваційної діяльності включає:

- а) ринок інновацій;
- б) ринок новацій;
- в) ринок інвестицій;
- г) усі відповіді правильні.

3. Яка з моделей інноваційного розвитку є моделлю повного інноваційного циклу – від виникнення інноваційної ідеї до масового виробництва готового продукту?

- а) євроатлантична модель;
- б) східноазійська модель;
- в) альтернативна модель;
- г) модель «потрійної спіралі».

4. Яка з моделей інноваційного розвитку не передбачає блоку фундаментальної й прикладної науки, а в інноваційній політиці робить упор на підготовку кадрів у сферах економіки, фінансів, менеджменту, соціології, а також на розвиток окремих галузей легкої промисловості та рекреації?

- а) євроатлантична модель;
- б) східноазійська модель;
- в) альтернативна модель;
- г) модель «потрійної спіралі».

5. Як визначається термін «інноваційна інфраструктура» у Законі України «Про інноваційну діяльність»?

- а) сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь – якої форми власності, що надають послуги із забезпечення

інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо);

б) ринок інвестицій (капіталу);

в) ринок чистої конкуренції інновацій;

г) сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій державної форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо).

6. Як визначається мета державного контролю у сфері інноваційної діяльності відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність»?

а) забезпечення дотримання усіма її суб'єктами вимог законодавства щодо інноваційної діяльності;

б) прибуткове використання новацій у вигляді нових технологій, нових типів продукції чи послуг;

в) освоєння нового ринку збуту;

г) моніторинг показників прибутковості інноваційних проєктів.

7. Що належить до принципів державної інноваційної політики?

а) забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності;

б) відпрацювання нових знань, відстеження змін сприйняття й потреб розвитку ринку;

в) використання традиційних стратегій, перевірених методів управління;

г) виконання планових указівок.

8. Як здійснюється державне регулювання інноваційної діяльності?

а) визначення й підтримка пріоритетних напрямів інноваційної діяльності;

б) формування й реалізація державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм;

в) створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки й стимулювання інноваційної діяльності;

г) усі відповіді правильні.

9. Що належить до повноважень Верховної Ради України у сфері інноваційної діяльності згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність»?

а) визначення єдиної державної політики у сфері інноваційної діяльності, створення законодавчої бази, затвердження пріоритетних напрямів інноваційної діяльності;

б) відпрацювання нових знань, відстеження змін сприйняття й потреб розвитку ринку;

в) забезпечення реалізації державної політики у сфері інноваційної діяльності;

г) затвердження регіональних інноваційних програм, визначення коштів для їх фінансової підтримки, контроль за фінансуванням.

10. Що належить до повноважень обласних і районних рад у сфері інноваційної діяльності, які визначені в Законі України «Про інноваційну діяльність»?

- а) нові знання, зміни сприйняття, творче мислення, потреби розвитку ринку;
- б) затвердження регіональних інноваційних програм, що кредитуються з бюджетів, контроль їх фінансування, визначення коштів для фінансової підтримки;
- в) виконання вказівок Верховної Ради України;
- г) затвердження пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

1. Як визначається термін «інноваційне підприємство» у Законі України «Про інноваційну діяльність»?

- а) підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє й реалізує інноваційні продукти або продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70% його загального обсягу продукції або послуг;
- б) традиційні функціональні науково-технічні відділи;
- в) підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти або продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 50% його загального обсягу продукції або послуг;
- г) тимчасові науково-виробничі колективи.

2. Які організаційні форми можуть мати інноваційні підприємства відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність»?

- а) інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо;
- б) науково-технічні центри;
- в) науково-дослідні лабораторії;
- г) державні інноваційні фонди.

3. У чому полягає сутність «інкубаторних» програм?

- а) першочергова підтримка малого інноваційного підприємництва;
- б) підтримка будь-яких підприємств;
- в) підтримка підприємств-посередників;
- г) забезпечення фінансовими ресурсами.

4. Структура, що виникає на підставі угод між фірмами, які проводять наукові дослідження, та фірмами, які займаються комерціалізацією результатів, має назву:

- а) науково-промисловий комплекс;
- б) бізнес-«інкубатор»;
- в) технопарк;
- г) технополіс.

5. Технопарк – це:

- а) організаційна структура, мета якої створення сприятливих умов для ефективної діяльності новоутворених малих інноваційних фірм, що

реалізують нові наукові ідеї-новації;

б) територіальний відокремлений комплекс, заснований на базі провідного університету, що включає в себе наукові установи, промислові підприємства, інформаційні, сервісні та виставкові комплекси;

в) організації, що створюються місцевими органами влади або великими компаніями з метою впровадження нових видів бізнесу;

г) організації, що створюються з метою розробки конкретної науково-практичної проблеми за певний період.

6. Фірми-патієнти:

а) використовують інновації, створені іншими;

б) орієнтуються на інновації, що здешевлюють виготовлення продукції;

в) спеціалізуються на створенні нових чи радикально змінених старих сегментів ринку;

г) створюють інновації для потреб вузького сегмента ринку.

7. Джерелом венчурного капіталу можуть бути:

а) вільні фінансові ресурси пенсійних, благодійних фондів;

б) банки;

в) страхові компанії;

г) усі відповіді правильні.

8. Фірми-експлеренти являють собою:

а) великі інноваційні фірми, здатні самостійно вирішувати завдання нововведень;

б) малі підприємства, що працюють на вузький сегмент ринку в період росту випуску продукції;

в) середні фірми, що спеціалізуються на створенні нових продуктів;

г) дрібні підприємства, що спеціалізуються на удосконаленні існуючих інновацій.

9. Фірми-віоленти:

а) створюють дорогу високоякісну продукцію;

б) працюють на етапі падіння випуску продукції;

в) орієнтуються на інновації, що здешевлюють виготовлення продукції;

г) працюють на етапі створення нового продукту.

10. Об'єднання наукових, інноваційних, науково-технологічних парків і бізнес-інкубаторів на певній території з метою надання потужного імпульсу економічному розвитку регіону:

а) технопарк;

б) технополіс;

в) бізнес-інкубатор;

г) венчурне підприємство.

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

1. Планування інновацій на підприємстві – це...

а) процес визначення інноваційного майбутнього організації;

- б) методи досягнення інноваційної мети організації;
 - в) вибір дій фірми з досягнення інноваційної мети;
 - г) використання інструментів у досягненні інноваційної мети організації.
- 2. Інноваційна політика підприємства передбачає:**
- а) створення нових робочих місць;
 - б) оновлення вироблюваної продукції;
 - в) підвищення техніко-технологічного рівня виробництва;
 - г) диверсифікацію виробництва.
- 3. Яка інноваційна стратегія пов'язана з прагненням фірми досягти технічного та ринкового лідерства шляхом створення та впровадження нових продуктів:**
- а) наступальна;
 - б) захисна;
 - в) імітаційна;
 - г) залежна.
- 4. При розробленні інноваційної стратегії підприємства враховуються:**
- а) ринкова позиція підприємства;
 - б) науково-технічна політика підприємства;
 - в) життєвий цикл продукту;
 - г) усі відповіді правильні.
- 5. Розроблення інноваційної стратегії підприємства починається з:**
- а) формулювання загальної мети підприємства;
 - б) складання плану інноваційної діяльності підприємства;
 - в) вибору джерел фінансування інноваційного проекту;
 - г) оцінювання ринку збуту.
- 6. Спроможність персоналу застосовувати нові технології, реалізовувати нові організаційні й управлінські рішення, виготовляти нові товари характеризує:**
- а) кадровий потенціал;
 - б) інтелектуальний потенціал;
 - в) технологічний потенціал;
 - г) інноваційний потенціал.
- 7. Методи прямого стимулювання інноваційної діяльності включають:**
- а) надбавки, премії, розмір заробітної плати, винагороди, розвиток кар'єри;
 - б) пенсійне забезпечення, страхування, пільги, винагороди, премії, надбавки, розмір заробітної плати;
 - в) оплата проїзду на наукові конференції, оплата членства в наукових товариствах;
 - г) придбання акцій.
- 8. Стратегічне управління інноваційною діяльністю включає:**
- а) розроблення планів і програм інноваційної діяльності;
 - б) обґрунтування проектів створення нових продуктів;
 - в) розроблення ефективних організаційних форм управління реалізацією інноваційних проектів;
 - г) усі відповіді правильні.

9. До складових інноваційної політики не належать:

- а) маркетингова політика;
- б) політика у галузі НДДКР;
- в) політика структурних змін;
- г) виробнича політика.

10. Імітаційна інноваційна стратегія передбачає:

- а) придбання інноваційних ліцензій, підприємств-інноваторів;
- б) утворення гуртків якості;
- в) утворення ризикових підрозділів компанії;
- г) здійснення досліджень за розробками.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

1. Що є головною передумовою розвитку новаторської діяльності в організаціях?

- а) наявність необхідних фінансових ресурсів;
- б) відповідна психологія людей і творчий тип мислення;
- в) наявність відповідних законодавчих актів;
- г) досвідченість працівників

2. До етапів управління інноваційним проектом не належать:

- а) початок і побудова проекту;
- б) поточне управління й узгодження;
- в) криза проекту;
- г) оцінка проекту.

3. До учасників проекту не належить:

- а) замовник;
- б) інвестор;
- в) ініціатор;
- г) дилер.

4. При відборі ідей проекту не враховується:

- а) ризик;
- б) масштаб;
- в) витрати й вигоди проекту;
- г) грошова одиниця країни.

5. Проектний етап нового виробу включає:

- а) розробку етапів проекту модернізації виробництва;
- б) технологічну підготовку виробництва;
- в) технічну підготовку виробництва;
- г) розробку креслень нових машин чи продуктів.

6. Забезпечення ресурсами при виробництві інноваційного продукту здійснюється на етапі:

- а) прогнозування;
- б) планування;
- в) оперативного управління;

г) контролю.

7. З метою заохочення творчої діяльності людини, застосовуються такі організаційні інструменти:

- а) правовий захист інтелектуальної власності;
- б) розвиток патентної системи;
- в) удосконалення системи управління новими знаннями;
- г) усі відповіді правильні.

8. Необхідність залучення у процес розроблення інновацій усіх внутрішніх елементів підприємства – це принцип:

- а) комплексності;
- б) плановості;
- в) цілісності;
- г) цілеспрямованості.

9. Інноваційний ризик – це:

- а) ризик, що виникає при будь-яких видах діяльності, пов'язаних з інноваційними процесами та виробництвом нової продукції, товарів, послуг;
- б) ризик, який характеризується як небезпека, ймовірна втрата ресурсів;
- в) можливість, імовірність відхилення від мети, результату;
- г) утрата часу.

10. Сигналом до здійснення технологічних змін є:

- а) зменшення обсягу продажу продукції підприємства;
- б) погіршення фінансових показників підприємства;
- в) погіршення показників ефективності виробництва;
- г) правильні відповіді б) і в).

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

1. Економічна придатність інноваційного проекту означає:

- а) можливість підвищення якості життя населення;
- б) розмір чистого економічного прибутку проекту;
- в) міру сприяння проекту досягненню встановлених країною цілей економічного розвитку;
- г) найпривабливіший з погляду економічних вигод проект.

2. Які показники ефективності інноваційного проекту не враховують чинник часу:

- а) норма прибутку;
- б) період окупності;
- в) індекс рентабельності;
- г) внутрішня норма доходності.

3. Дайте визначення бюджетної ефективності інноваційного проекту:

- а) співвідношення фінансових витрат та результатів інноваційного проекту, які забезпечують необхідну норму доходу;

- б) ефективність інноваційного проекту з точки зору інтересів економічної політики;
 - в) перевищення доходів над витратами бюджетів різних рівнів у результаті впровадження інноваційного проекту;
 - г) співвідношення фінансових витрат та результатів інноваційного проекту, які компенсують інфляційні втрати бюджету.
- 4. Дайте визначення комерційної ефективності інноваційного проекту:**
- а) вплив результатів упровадження інноваційного проекту на доходи та витрати бюджету.
 - б) співвідношення фінансових витрат та результатів інноваційного проекту, які забезпечують необхідну норму доходу для учасників;
 - в) ефективність інноваційного проекту з точки зору інтересів економічної політики.
 - г) вплив результатів упровадження інноваційного проекту на доходи комерційних посередників.
- 5. Проекти затверджуються лише тоді, коли чиста поточна вартість:**
- а) менша нуля;
 - б) більша за нуль;
 - в) дорівнює нулю;
 - г) більша за одиницю.
- 6. Інноваційний проект є економічно ефективним, якщо індекс рентабельності інновацій:**
- а) дорівнює 0;
 - б) більший 0, але менший 1;
 - в) дорівнює 1;
 - г) більший 1.
- 7. Який показник ефективності інноваційного проекту визначається як співвідношення середньорічного прибутку до половини суми залишкової вартості обладнання та сукупних інвестицій?**
- а) норма прибутку;
 - б) коефіцієнт ефективності інвестицій;
 - в) індекс рентабельності;
 - г) внутрішня норма доходності.
- 8. При визначенні ставки дисконту враховуються:**
- а) структура інвестицій;
 - б) вартість окремих складових капіталу;
 - в) рівень інфляції у країні, що реалізує проект;
 - г) усі відповіді правильні.
- 9. Відношення приведених доходів до приведених на цю ж дату витрат, що супроводжують реалізацію управлінського рішення – це:**
- а) індекс рентабельності;
 - б) внутрішня норма доходності;
 - в) чиста дисконтована вартість;
 - г) чиста теперішня вартість.

10. Як визначається термін «інноваційний проект» у Законі України «Про інноваційну діяльність»?

- а) діяльність, яка передбачає впровадження комплексу заходів для досягнення конкретних цілей;
- б) система організаційно-правових та розрахунково-фінансових документів, які необхідні для здійснення певних заходів щодо реалізації цілей;
- в) комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення й реалізації інноваційного продукту або інноваційної продукції;
- г) складна виробнича система, у процесі функціонування якої використовуються інноваційні продукти.

Тема 8. Стратегії та особливості інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки

1. Який з факторів обмежує можливості використання інновацій сільськогосподарськими підприємствами?

- а) дефіцит фінансових ресурсів;
- б) різке підвищення цін на нові засоби виробництва;
- в) відсутність регулятивних механізмів, що сприяють поширенню застосування інновацій у сільському господарстві;
- г) усі відповіді правильні.

2. До якої групи сільськогосподарських інновацій можна віднести формування системи кадрів науково-технічного забезпечення?

- а) селекційно-генетичні;
- б) виробничо-технологічні;
- в) організаційно-управлінські;
- г) економіко-соціо-екологічні.

3. До якої групи сільськогосподарських інновацій можна віднести науково обґрунтовані системи землеробства й тваринництва?

- а) селекційно-генетичні;
- б) виробничо-технологічні;
- в) організаційно-управлінські;
- г) економіко-соціо-екологічні.

4. До якої групи сільськогосподарських інновацій можна віднести створення рослин і тварин, стійких до хвороб і шкідників, несприятливих факторів навколишнього середовища?

- а) селекційно-генетичні;
- б) виробничо-технологічні;
- в) організаційно-управлінські;
- г) економіко-соціо-екологічні.

5. Що є організаційними формами поєднання виробництва й науки в аграрній сфері?

- а) агротехнопарки;

- б) агротехноінкубатори;
- в) агроінноваційні фонди;
- г) всі відповіді правильні.

6. Яка з інфраструктур Наукового парку забезпечує рух науково-інноваційних розробок, наукоємної продукції з супроводом експертних і проектних консалтингових послуг, матеріальних і фінансових ресурсів проектів?

- а) трансферно-інноваційна;
- б) дослідно-виробнича;
- в) торгово-промислова;
- г) проектно-кластерна.

7. Яка з інфраструктур Наукового парку забезпечує трансформацію наукоємних ресурсів у трансферні продукти, їх створення, апробацію та доведення до рівня інновацій і впровадження?

- а) трансферно-інноваційна;
- б) дослідно-виробнича;
- в) торгово-промислова;
- г) проектно-кластерна.

8. Яка з інфраструктур Наукового парку складається з акредитованих промислових потужностей засновників і партнерів проектів Наукового парку, окремих підприємств переробки наукоємних ресурсів, зберігання й переробки товарної продукції?

- а) трансферно-інноваційна;
- б) дослідно-виробнича;
- в) торгово-промислова;
- г) проектно-кластерна.

9. Яка з інфраструктур Наукового парку забезпечує кластерний механізм проектної інтеграції, мобілізацію потенціалу наукових установ, виробничих і комерційних структур на реалізацію проектних завдань?

- а) трансферно-інноваційна;
- б) дослідно-виробнича;
- в) торгово-промислова;
- г) проектно-кластерна.

10. Як називають організацію, що забезпечує акумулювання коштів для фінансуванні інноваційних проектів з виробництва високотехнологічної сільськогосподарської продукції?

- а) агротехнополіс;
- б) агротехнопарк;
- в) агротехноінкубатор;
- г) агроінноваційний фонд.

8. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. De Wotff S. Prosperitats - und Depressionsperioden // Der lebendige Ontwikeling en Prijsbewegung. – 1913.
2. Parvus A. Die Handelskffis und die Gewerkschaft. München, 1901.
3. Van Gelderen J. Springloed, Beschouwingenover Industull Ontwkkeling on Prijsbewegung. – 1913.
4. Азгальдов Г.Г. К вопросу о термине «инновация» [Электронный источник] / Г.Г. Азгальдов, А.В. Костин / Он-лайн библиотека оценщиков LABRATE.RU, 2002-2009. – Режим доступа: http://www.labrate.ru/articles/azgaldov-kostin_doklad_2009-2_about-innovation.html.
5. Англо-русский словарь по экономике и финансам. – Санкт-Петербург: Экономическая школа, 1993. – 608 с.
6. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник / В.Г. Андрійчук. – Київ: КНЕУ, 2013. – 779 с.
7. Андрюшкевич О. Модели формирования национальных инновационных систем / О. Андрюшкевич, И. Денисова / 13.09.2013 // Капитал Страны [Электронный ресурс] : федеральное интернет-издание. – Режим доступа: <http://kapital-rus.ru/articles/article/236495/>.
8. Бодров В.Г. Інноваційно-інвестиційна модель сталого розвитку національної економіки: навч.-метод. матеріали / В.Г. Бодров, В.О. Гусев, В.Ф. Мартиненко. – Київ: НАДУ, 2009. – 60 с.
9. Бутенко А.І. Інноваційна спроможність суб'єктів підприємницької діяльності: [монографія] / А.І. Бутенко – Одеса: Фенікс, 2007. – 108 с.
10. Василенко В.О. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / В.О. Василенко, В.Г. Шматько; за ред. В.О. Василенко. – Вид. 3-тє, вип. та допов. – Київ: Цент навчальної літератури, 2005. – 440 с.
11. Інноваційна діяльність у сферах техніки, технології, технічного регулювання і забезпечення якості: підручник / О.Г. Величко, А.М. Должанський, Л.М. Віткін, О.Е. Янішевський, Д.Ю. Клюєв. – Донецьк: Свідлер, 2010. – 394 с.
12. Венчурне інвестування [Електронне джерело] // Офіц. сайт ТОВ «Компанія з управління активами «Еф Ай Ем КАПІТАЛ». – Режим доступу: http://www.fimcapital.com.ua/venture_investment/venture_invest.
13. Венчурні фонди за ВЧА 2014. [Електронне джерело] // Офіц. сайт Української Асоціації Інвестиційного Бізнесу. – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/analituaib/rankings/ici/by_types/vench_ici/vcha.html.
14. Вітренко-Хрустальова Т.М. Особливості та напрями державного регулювання інноваційного розвитку економіки в різних країнах / Т.М. Вітренко-Хрустальова // Державне будівництво. [Електронний ресурс]. – 2012. – № 2. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/5/01.pdf>.

15. Володін С.А. Модель інноваційного розвитку аграрної науки на прикладі системи НААН України / С.А. Володін // Інноваційна економіка. – 2014. – № 3 [52]. – С. 5–24.
16. Управління інноваціями : навч. посіб. / О.І. Гудоров, Л.І. Михайлова, І.О. Шарко, С.Г. Турчіна, О.В. Киричок. – Вид. 2-ге, допов. – Харків: Діса плюс, 2016. – 266 с.
17. Денисенко М.П. Інформаційне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства / М.П. Денисенко, Т.С. Голубєва, І.В. Колос // Вісн. Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Сер.: Комп'ютерні науки та інформаційні технології. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2009. – № 647. – С. 43–49.
18. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня на 2012-2016 роки: Постанова КМУ від 17 травня 2012 р. № 397 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/397-2012-%D0%BF>.
19. Друкер Питер Ф. Бизнес и инновации / Питер Друкер. – Москва: ИД «Вильямс», 2007. – 432 с.
20. Дудар Т.Г. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Т.Г. Дудар, В.В. Мельниченко – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
21. Економічний розвиток і державна політика : навч. посіб. / [Ю. Бажал, О. Кілієвич, О. Мертенс та ін.; за заг. ред. Ю. Єханурова та І. Розпутенка]. – Київ : УАДУ, 2001. – 480 с.
22. Завадяк Р.І. Теоретичні основи функціонування та види бізнес-інкубаторів в Україні / Р.І. Завадяк, Я.Ф. Копусяк // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Сер. «Економіка». – 2014. – Випуск 2 (43). – С. 78–81.
23. Заєць О.О. Джерела інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства / О.О. Заєць // Управління розвитком. – 2014. – № 2 (165). – С. 115–188.
24. Зянько В.В. Особливості інноваційної діяльності малих підприємств у перехідній економіці / В.В. Зянько, С.В. Крива // Вісн. Вінниц. політех. ін-ту. – 2011. – № 5. – С. 48–52.
25. Инновационная деятельность в агропромышленном комплексе России: кол. монография / под ред. И.Г. Ушачева, Е.С. Оглоблина, И.С. Санду, А.И. Трубилина. – Москва: Экономика и информатика, 2006. – 374 с.
26. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: навч. посіб. / М.А. Йохна, В.В. Стадник. – Київ: Академія, 2005. – 400 с.
27. Исакова Н.Б. Предприятия Украины: инновационная деятельность и сетевые взаимодействия: монография / Н.Б. Исакова; под ред. д-ра экон. наук, проф. В.П. Соловьева. – Киев: Информ.-аналит. агентство, 2012. – 377 с.
28. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: підручник / С.М. Ілляшенко. – Суми: Унів. книга, 2010. – 334 с.
29. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: навч. посіб. / С.М. Ілляшенко. – Суми: Унів. книга, 2003. – 278 с.

30. Кардаш В.Я. Інформаційне та нормативно-правове забезпечення створення наукомісткої та високотехнологічної продукції / В.Я. Кардаш, І.А. Павленко // Товарна інноваційна політика. – 2013. – № 3. – С. 19–25.
31. Кондратьев Н.Д. Большие циклы экономической конъюнктуры: доклад // Проблемы экономической динамики. – Москва: Экономика, 1989. – С. 172–226.
32. Концептуальні засади створення Агротехнополісу високотехнологічного забезпечення інноваційного розвитку АПК [Електронний ресурс] // Офіц. сайт. НААН України / Наук.-метод. і координат. центр з наукових проблем розвитку АПК України. – Режим доступу: <http://naas.gov.ua/>.
33. Корінько М.Д. Інновації у діяльності суб'єктів господарювання / М.Д. Корінько // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5. – С. 149–154.
34. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. – Київ: КНЕУ, 2003. – 504 с.
35. Крачок Л.І. Новітні технології у сільському господарстві: проблеми і перспективи впровадження / Л.І. Крачок // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 3. – С. 224–231.
36. Лаврук В.В. Механізм управління інноваційною діяльністю аграрних підприємств / В.В. Лаврук // Унів. наук. записки. – 2011. – № 4. – С. 463–468.
37. Малахов А.Е. Новые концепции и перспективные инновации в сельском хозяйстве / А.Е. Малахов, Н.Г. Смолич, Д.Б. Казанцева // Problems and prospects of development of economy and management : materials of the II international scientific conference on December 3–4, 2014. – Prague: Vědecko vydavatelské centrum «Sociosféra-CZ», 2014. – 3. 28–33.
38. Мельник-Мельников П.Г. Пути коммерциализации технологий: специфика СНГ [Електронний ресурс] / презентационные материалы, 15-18 октября, 2007, Баку. Режим доступу: http://www.stcu.int/bakuconference/tech_commercialization.pdf
39. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. зб. за 2014 р. / Держкомстат України; відп. за вип. Кармазіна О.О. – Київ, 2015. – 255 с.
40. Онегіна В.М. Стратегії інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств: монографія / В.М. Онегіна, В.А. Луньова. – Харків: ТОВ «Смугаста типографія», 2016. – 255 с.
41. Петрова І.Л. Інноваційна діяльність: стимули та перешкоди: монографія / І.Л. Петрова, Т.І. Шпильова, Н.П. Сисоліна. – Київ: КРОК, 2010. – 320 с.
42. Про Державний бюджет України на 2019 рік [Електронний ресурс] : Закон України від 23.11.2018. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64598
43. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV станом на 02.02.2015. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

44. Про наукову та науково-технічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 13.12.91 № 1977-ХІІ станом на 06.01.2011 – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>
45. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» [Електронний ресурс] : Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року № 182-VIII. // Офіц. сайт ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/182-viii>.
46. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків [Електронний ресурс]: Закон України від 16 липня 1999 року N 991-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 40, ст. 363. (Редакція від 05.12.2012). – Офіц. сайт ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
47. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. N 680-р // Офіц. сайт ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.
48. Прохорчук С.В. Інноваційні процеси: теоретичний аспект / С.В. Прохорчук // Молодий вчений. – 2014. – № 12 (15), грудень. – С. 66–70.
49. Родіонова І.В. Основні форми та етапи здійснення трансфера технологій промислових підприємств / І.В. Родіонова // Вісн. Запорізь. нац. ун-ту. Сер. «Економічні науки». – 2012. – №3 (15). – С. 59–64.
50. Рудь Н.Т. Економіка і організація інноваційної діяльності: навч. посіб. / Н.Т. Рудь. – Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2007. – 476 с.
51. Рудь Н.Т. Моделювання інноваційних процесів регіону / Н.Т. Рудь // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». – 2010. – № 684. – С. 52–59.
52. Семиноженко В. Возможен ли в Украине инновационный прыжок? Электронный источник. // Зерало недели. 17 мая 2013. – Режим доступа: <http://gazeta.zn.ua/science/vozmozhen-li-v-ukraine-innovacionnyu-pryzhok-.html><http://gazeta.zn.ua/science/vozmozhen-li-v-ukraine-innovacionnyu-pryzhok-.html>
53. Соловьев В.П. Технологические парки в Украине: от исходной концепции к реальной практике / В.П. Соловьев // Наука та наукознавство. – 2014. – № 1. – С. 15–20.
54. Створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах України у 2014 році [Електронний ресурс]: доповідь від 12.05.2015. // Держкомстат України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
55. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / автори-упорядники: Г.О. Андрощук, І.Б. Жилияєв, Б.Г. Чижевський, М.М. Шевченко. – Київ: Парламен. вид-во, 2009. – 632 с.
56. Тараненко О.М. Технопарки в Україні як елемент інноваційної інфраструктури / О.М. Тараненко, С.В. Корновенко // Теоретичні і практичні

аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2014. – Вип. 1(10). Т. 2. – С. 44–48.

57. Татибер Й. Strip-till – вирішення проблеми?! / Й. Татибер // *Практ. посіб. аграрія*. – 2012. – № 3 (44). – С. 94–96.

58. Трибель С.О. Генетично модифіковані організми / С.О. Трибель, О.О. Стригун, Т.В. Топчій // *Насінництво*. – 2012. – № 3. – С. 13–21.

59. Туган-Барановский М. Промышленные кризисы в современной Англии их причины и влияние на народную жизнь / М. Туган-Барановский – Санкт-Петербург, 1894.

60. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник / Л.І. Федулова. – Київ: Либідь, 2006. – 480 с.

61. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / [Л.І. Федулова, В.П. Александрова, Ю.М. Бажал та ін.]; за ред. Л.І. Федулової. – Київ: Основа, 2005. – 550 с.

62. Федулова Л. Науково-технологічний та інноваційний процес в Україні: тенденції в кризових ситуаціях / Л. Федулова // *Економіст*. – 2011. – № 1. – С. 14–18.

63. Фещенко О.М. Аналіз інноваційного потенціалу підприємств АПК [Електронне джерело] / О.М. Фещенко, М.П. Ратушна // *Міжнар. наук. журн.* – Режим доступу: <http://www.inter-nauka.com/uploads/public/14303315542234.pdf>.

64. Хомош Ю.С. Значення інформаційного забезпечення в управлінні інноваційною діяльністю підприємств / Ю.С. Хомош, Ю.Я. Вовк // *Наук. вісн. НЛТУ України*. – 2012. – Вип. 22.13. – С. 322–328.

65. Чорна М.В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств: монографія / М.В. Чорна, С.В. Глухова. – Харків : ХДУХТ, 2012. – 210 с.

66. Шайдюк І.Є. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності малих підприємств в Україні / І.Є. Шайдюк, Ю.І. Черкасова // *Бюл. Міжнар. Нобелів. екон. форуму*. – 2010. – № 1 (3). Т. 2. – С. 357–362.

67. Ширма В.В. Організація інноваційного забезпечення функціонування сільськогосподарських підприємств / В.В. Ширма // *Економіка та управління АПК*. – 2013. – Вип. 10. – С. 197.

68. Шляхи розвитку української науки [Електронний ресурс] // Вип. № 1 (111). – Київ, 2015, 147 с. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/nauka/2015/nauka01.pdf>.

69. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / Й. Шумпетер. – Москва: Прогресс, 1982. – 454 с.

70. Щодо першочергових заходів з активізації інноваційної діяльності в Україні [Електронний ресурс]: аналіт. записка / Офіц. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/654/>.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ.....	5
2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	8
4. САМОСТІЙНА РОБОТА НАД ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
5. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА НАД ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ.....	16
6. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	18
6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	20
8. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33

Укладач: **Гуторов Олександр Іванович**

СТРАТЕГІЧНА ІННОВАТИКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних, семінарських занять
і самостійної роботи здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня
спеціальності 073 «Менеджмент»

За редакцією автора
Комп'ютерний набір і верстка – О.І. Гуторов

Підпис. до друку 18.01.2019 р. Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс.
Друк офсетний. Обсяг: 2,3 ум.-друк. арк.; 3,1 обл.-вид. арк. Тираж 50.

Виробник – редакційно-видавничий відділ Харківського національного
аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. 62483, Харківська обл.,
п/в «Докучаєвське-2», навчальне містечко ХНАУ, тел. 99-72-70.
E-mail: office@knau.kharkov.ua

Виготовлювач – дільниця оперативного друку ХНАУ